

CONTRADICCIÓ

Turisme i seguretat

Un hotel d'Alcúdia va ser aïrat desallotjat per un incendi. Aquests fets passen cada any. Però no es comprèn com no s'extremen les mesures de seguretat a aquests establiments ara que la crisi està produint una important davallada de clients. La imatge és el primer.

ASSUMPTES PENDENTS

El futur del Lluís Sitjar

L'antic estadi del Reial Mallorca és ara una ruïna i aviat podria ser una vergonya perquè ningú no el cuida. Quan arribarà l'acord entre el club, els antics accionistes i l'Ajuntament de Palma per trobar una solució a una zona enorme i situada denvora el parc de la Riera?

Montserrat Casas
Rectora de la UIB

Casas ha signat un conveni amb el conseller de Turisme, Miquel Nadal, per vetlar pel patrimoni historicoartístic de la finca de Son Real, d'un valor incalculable.

José Blanco
Ministre de Foment

Balears espera que Pepiño millori el transport marítim de mercaderies, aposti per la gestió de Son Sant Joan i altres reivindicacions que no venen.

De l'antiga Pèrsia a l'Iran contemporani

ANTONI MARIMON
marimon.antoni@gmail.com

Sempre m'ha impressionat l'Iran. Potser perquè és l'antiga Pèrsia i acumula tres mil·lenis d'història. I no ho fa a la manera d'Espanya o de França, que han de manipular grollerament el passat per fer creure que els ibers o els gals ja eren "espanyols" i "francesos", respectivament. Els iranians, o almenys l'ètnia majoritària d'aquest país, són perses, hereus directes dels antics pobles indoeuropeus (perses i medes) que ja estan ben documentats cap al final del segon mil·lenni abans de Crist. L'Imperi persa de l'antiguitat es va estendre des de l'Índia fins a Grècia i Herodot en deixà

un magnífic retrat a la seva història, per cert recentment reeditada en català. Varen esser conquerits per Alexandre el Gran, però aviat es referen i lluitaren amb èxit contra els romans i els bizantins. El món persa, a més de tenir un idioma d'alta cultura, el persa antic, es cohesionava mitjançant una religió pròpia d'una notable originalitat, el mazdeisme, que fou reformada pel famós Zaratrusta o Zoroastre. Però en el sVII, sens dubte per a la seva desgràcia, els perses foren conquerits pels àrabs i s'islamitzaren ràpidament. De totes maneres, fins i tot en això es mostraren originals i s'adheriren a la secta xiïta, minoritària i oposada als majoritaris sunnites. I si bé els zoroastrians gairebé desapareguen i actualment les seves principals comunitats es troben a l'Índia i al Pakistan, moltes de les festes musulmanes de l'Iran, per exemple, sorgeixen de les antigues festes zoroastrianes. Amb els musulmans, Pèrsia fou dominada pels

àrabs, els turcs, els mongols i novament per diverses dinasties turques, però mai no va perdre la seva forta personalitat. Encara a l'inici del segle XVIII, el general Nadir Shah creà un gran imperi a partir de l'Iran que s'estengué fins al nord de l'Índia. Per cert que l'espai és un altre element a tenir en compte a l'hora de parlar d'aquest país. La seva extensió actual, encara que no sigui comparable a la dels antics imperis persa aquemènida, part, sassànida o safàvida, és més que respectable, 1,648.200 km², quasi quatre vegades més gran que l'Iraq o 77 vegades l'estat d'Israel sense els territoris ocupats. La seva població, a més, és ben nombrosa, prop de 72 milions de persones, amb un creixement constant i quasi un terç dels habitants amb menys de quinze anys. Amb tot, aquestes dimensions no varen impedir la golafreia dels imperis europeus, sobretot Gran Bretanya i Rússia, que es repartien el món a la darrerria del segle

XIX. El 1907, aquestes dues potències acordaren dividir Pèrsia en zones d'influència. Però la Gran Guerra i la Revolució Russa permeteren i consolidaren l'existència d'una Pèrsia independent i atiren la necessitat de profundes reformes en tot els àmbits. Era l'època en què Kemal Atatürk modernitzava i occidentalitzava la Turquia renascuda després de la caiguda de l'Imperi Otomà i Ghandi començava a propugnar la independència d'una nova república a l'Índia. A Pèrsia, un desconegut militar, Reza Khan, va arribar al poder i, el 1925, deposà el darrer sobirà de la dinastia qadjar i es va proclamar shah (emperador). Però Reza Khan (ara Reza Shah) no era un militar de carrera carismàtic com Atatürk o un advocat orientat cap al misticisme com Gandhi, sinó un pobre soldat il·letrat i, és clar, el futur de Pèrsia, convertida en Iran des del 1934, serà especialment complicat. •

Historiador

La poesia i l'activisme llunàtic de Josep Albertí

BARTOMEU FIOI
BF1933@telefonica.net

Acaba d'aparèixer *L'escriptura soterrada. La pràctica interartística en l'obra de Josep Albertí*, de Maria Muntaner González, publicat per Edicions UIB, l'Institut d'Estudis Baleàrics i les Publicacions de l'Abadia de Montserrat. I cal felicitar l'autora per l'esforç interpretatiu que aquest treball comporta tant dels cinc llibres inicials -des de *Modus vivendi* (1971) fins a *Lesions* (1982)- com de l'obra llunàtica posterior, consistent més aviat en accions o reaccions públiques, encara que aquestes hagin anat acompanyades de textos acuradíssims.

Maria Muntaner, amb gran abundància de citacions i de dades, ens explica que el poeta ben aviat es rebel·la contra la suposada transcendència de l'escriptura poètica, així com també

contra la pretensió de distingir entre una cultura superior, més personal, i una altra d'inferior, més popular. Així assenyala, com una característica especial del seu discurs, que "la veu del jo poètic queda en segon pla, a l'ombra de l'aglomeració de figures" pròpia del surrealisme. De fet, el pensament que hi funciona ho fa "al marge de la raó". La veritat "no presideix l'obra del poeta". "Davant aquesta impossibilitat de translació de la realitat en una obra, podem dir que l'artista, per més objectiu que pretengui ser el seu intent, l'única cosa que acon-

segueix és manipular aquesta realitat". Per altra banda, és clar que totes les pràctiques artístiques estan relacionades. A la segona meitat dels anys setanta, el poeta entra en estret contacte amb els integrants del que va denominar-se «Nova Plàstica», la qual no dubta en qualificar com «esdeveniment cultural més complex i més ambiciós succeït a l'illa durant tot el nostre segle» (sic). Aquest ambient d'eufòria col·lectiva dóna lloc al Taller Llunàtic, en el qual participa juntament amb els seus amics Bartomeu Cabot i Andreu Terrades, a més de la pu-

blicació de *Neon de Suro*, i al "qüestionament de la transcendència de l'obra d'art, que deixa de ser excel·lència i bellesa entesa a la manera tradicional". Però si l'art no pot contribuir a la consecució d'una mica de veritat ni tampoc a qualque mica de bellesa, aleshores esdevé merament un joc. Val a dir que si es qüestiona l'aspiració a la transcendència de l'obra d'art -aquest és el meu parer-, no es pot continuar fent obres d'art. Es podran fer provocacions, jocs, preses de pèl, bromes de mal gust o de bon gust, però no obres d'art. Coherent amb aquest plantejament, Josep Albertí deixa de poetitzar i es lliura en cos i ànima a la pràctica de les accions denunciadores de tot abús de poder (i la superació del franquisme no ha canviat res substancial, en aquest aspecte).

Per un servidor, el fet que Josep Albertí no hagi practicat o utilitzat la versificació des de *Lesions* (1982) és de plànyer, ja que ha estroncat la seva important contribució a la nostra cultura. Perquè l'art pot esser provocador però no tota provocació és art. •

Escriptor